

Projecte col·laboratiu per impulsar millores en el model de relació família, escola i entorn.

UNA ESCOLA QUE BATEGA

Model per activar una comunitat educativa
Com podem fer equip?

CONTEXT

Castelldefels és una ciutat costanera amb 70.068 habitants.

Té al Mar Mediterrani banyant el sud de la ciutat i compta amb els inicis del Parc Natural del Garraf al nord i oest de la ciutat.

EQUIPAMENTS EDUCATIUS

10 centres d'educació Infantil i primària públics ,
4 centres d'educació secundària, 4 escoles
Bressols municipal, CFA, SLTET, 4 Centres
concertats, 1 privat i UPC

<https://www.castelldefels.org/ca/serveis/educacio>

ANTEDECENTS. AMPLIEM LA XARXA

2000-2001

PFF

Programa d'activitats per a famílies

Actors

- Coordinadora de les AMPA
- Tècnica d'educació
- Tècnica Servei Local Català

Trobades amb la Coor.AMPA

2011-2012

PEE/PFF

Projecte Educatiu d'Entorn

Actors

- Coordinadora de les AMPA
- Tècnica d'educació
- Tècnica Servei Local Català
- Mestres
- Tècnic ELIC Serveis Educatius

Comissió d'Àmbit Família, Escola i Entorn

2012-2015

EDE/PFF

Espai Debat Educatiu

DIBA

Actors

- Coordinadora de les AMPA
- Tècnica d'educació
- Tècnica Servei Local Català
- Mestres
- Tècnic ELIC Serveis Educatius
- Professors
- Tècniques de diferents serveis i regidories
- Infermeres
- Mossos d'Esquadra/Policia Local
- Associacions Educatives
- Famílies i ciutadania

Comissió d'Àmbit Família, Escola i Entorn

2018-2019

PEE/EDE/PFF

Espai Debat Educatiu

DIBA

Inici Projecte Col·laboratiu per impulsar millores en el model relacional

Com fem equip tota la comunitat educativa?

Ajuntament de Castelldefels

Diputació Barcelona
xarxa de municipis

PLANIFICACIÓ DEL PROJECTE

IMPLEMENTACIÓ I CRONOLOGIA

2018-2019

Establir les bases per la col·laboració de les institucions:
-Ajuntament
-Diputació
-Inspecció educativa

2019-2020

Experiència pilot:
Escola Margalló

Realització d'una acció comunitaria i avaluació del projecte

2020-2021

Validació:
Escola Garigot

Fase 0: Trobades prèvies

Fase 1: Immersió

Fase 2: Tallers

- Compartim la diagnosi
- Accions, prioritzacions i compromisos
- Definició de 2 o 3 accions clau
- Valoració i aprenentatge

2021-2022

Implementació:
Escola Lluís Vives

Avaluació del mètode i evidències de l'impacte

Ajuntament
de Castelldefels

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

NECESSITAT

Acompanyar els centres educatius en la construcció d'espais de col·laboració famílies i escola, per millorar la relació i el vincle.

PROPÒSIT

Cocreació d'un mètode d'intervenció per a la millora de les relacions família escola.

RESULTATS

- Creació del model: "Una escola que batega" per activar i estimular la participació dels agents de la comunitat educativa en la vida i el projecte del centre.
- Validació de la metodologia plantejada.

Ajuntament
de Castelldefels

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

ACTORS IMPLICATS EN EL PROCÉS

1

DIPUTACIÓ DE BARCELONA AJUNTAMENT DE CASTELLDEFELS

Col·laboren per la realització i l'enfocament del projecte.

Abordant la intervenció des de la dimensió relacional i comunicativa.

Incorporant experts en comunicació amb coneixement del món educatiu.

2

ADMINISTRACIÓ EDUCATIVA/ INSPECCIÓ

Es genera una aliança des de l'inici del projecte.

La participació i el seguiment d'Inspecció educativa, dona fortalesa i reconeixement al projecte.

3

CENTRE EDUCATIU

L'equip directiu, el claustre, l'AMPA/AFA, les famílies, el personal d'administració i serveis, i els educadors/educadores de les activitats extraescolars, de l'espai de migdia i del menjador.

ESTRATÈGIES UTILITZADES PER A LA IMPLICACIÓ I LA CONNEXIÓ

1 LIDERATGE DISTRIBUÏT

Capaç d'unir, de generar entusiasme entorn a un projecte comú i implicant a tothom en les decisions.

Compartint una diagnosi, un propòsit i les accions a desenvolupar.

2 ESCOLTA ACTIVA I D'IMMERSIÓ EN L'ECOSISTEMA ESCOLAR

Per conèixer les singularitats del centre educatiu:

Es defineix una primera fase on es recopila informació mitjançant documents del centre (projecte de direcció, PEC, Programa anual de centre... Web) i es complementa amb trobades amb els agents clau del procés de treball.

Ajuntament
de Castelldefels

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

3 NECESSITAT D'INTERVENCIÓ EXPLÍCITA

Demanda explícita per l'equip directiu i l'AMPA/AFA del centre per tal de millorar les relacions i la implicació de les famílies

Centre, situat al barri de Vita Alegre, catalogat amb complexitat B, amb un 20% d'alumnat provinent d'altres països, la majoria magrebins. 400 alumnes i 250 famílies. (Curs 19-20).

Acull un percentatge elevat de matrícula viva.

Mestres implicats/implicades però sense voluntat de lideratge.

Molts canvis metodològics i d'innovació pedagògica en poc temps.

Increment progressiu de conflictes i problemes de convivència.

Claustre molt obert a les famílies i amb un tracte humà.

La direcció del centre té la percepció que un gran nombre de famílies no participa en la tasca educadora. Descendeix les famílies socies de l'AMPA.

*Vine al Margalló
i veu l'escola*

ESCOLA MARGALLÓ: som una escola innovadora, dinàmica i verda.

Ajuntament
de Castelldefels

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

4 DEFINICIÓ I IMPLEMENTACIÓ DELS TALLERS COM UN PROCÉS D'APRENENTATGE I CONSTRUCCIÓ COL·LECTIVA

Fase de creació d'un grup amb representants dels diferents agents de la comunitat educativa.

Realització dels 4 tallers que serviran per a consensuar la diagnosi, un propòsit, fer equip i plantejar les accions que ajudaran a millorar els processos de construcció col·lectiva i les relacions famílies escola.

"Això vol dir combinar o de vegades substituir l'opacitat per la transparència, el control per la confiança, l'ordenament i l'ordre pel compromís i la participació, el lideratge des de dalt pel lideratge en tots els nivells; el focus en les tasques pel focus en les persones, o l'èmfasi en la competència interna per l'èmfasi en la col·laboració interdepartamental."

- Àngel Catiñeira, Director de la Càtedra Lideratges i Governança Democràtica.

Ajuntament
de Castelldefels

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

CRITERIS PER POSAR EN MARXA EL PROJECTE DE CONSTRUCCIÓ COL·LECTIVA

MODEL PER ACTIVAR UNA COMUNITAT EDUCATIVA

PENSEM EN 3 DIMENSIONS D'IMPLICACIÓ

5 PASSOS PER ACTIVAR-NOS

I... 4 ACTITUDS CLAU

**Ajuntament
de Castelldefels**

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

3 DIMENSIONS D'IMPLICACIÓ

- Viure l'educació. Educar junts. Acompanyar el creixement dels infants.
- Viure l'escola. Fer comunitat. Implicar-nos en la vida i activitats escolars.
- Viure l'equip. Implicar-nos en la organització i decisions del centre.

Ajuntament
de Castelldefels

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

5

PASSOS PER ACTIVAR-NOS

1. Pensem en tres dimensions d'implicació.
2. Escoltem per conèixer i reconèixer. Que tothom se senti reconegut i interpel·lat.
3. Un de cada per començar. Cal implicar, al menys, un agent clau de cada àmbit.
4. El propòsit que ens impulsa. Reflexionar conjuntament quin es el propòsit que compartim els qui formem part de la comunitat escolar ens orientarà i ens ajudarà a mantenir viu l'estímul que ens motiva.
5. 1,2,3... Acció! Pensem i prioritzem amb sentit pràctic, algunes de les accions per activar-nos.

Tenir una comunitat escolar activa és un repte per a molts centres. T'expliquem **5 passos** i **4 actituds** per iniciar un punt d'inflexió i estimular dinàmiques atractives i propostes útils per a tota la comunitat educativa del teu centre!

Ajuntament
de Castelldefels

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

4 ACTITUDS CLAU!

- **Despertem la mirada apreciativa.** Una mirada constructiva ens ajudarà i ens animarà a millorar com a comunitat.
- **Win-win-win, per guanyar-hi tothom.** Donar i rebre es una condició bàsica perquè la participació d'una comunitat sigui positiva i sostenible.
- **Amb valentia i sense pors.** No hem de tenir por d'equivocar-nos. Sentim-nos valents i valentes per confrontar i experimentar.
- **Amb un ADN col·laboratiu!** Posem-nos a treballar de forma conjunta, de bon inici, persones i col·lectius diferents.

Ajuntament
de Castelldefels

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Què hi guanyem amb una escola viva i activa?

Quan les famílies, mestres i professionals ens impliquem en l'educació, les activitats escolars i l'organització del centre, estem fent pinya per l'educació. I estem fent de l'escola un espai de creixement i progrés per a cada infant.

Una escola que batega

Tu també ets necessari per viure l'equip, l'escola i l'educació.

Aprenem
millor

Trobem un
ambient
de confiança

Anem a l'escola
més alegres

Fem xarxa
i ens coneixem

Una escola que batega

Tu també ets necessari per viure l'equip, l'escola i l'educació.

Quan les famílies, mestres i professionals ens impliquem en l'educació, les activitats escolars i l'organització del centre, estem fent pinya per l'educació. I estem fent de l'escola un espai de creixement i progrés per a cada infant.

Què hi guanyem amb una escola viva i activa?

- Aprenem millor
- Anem a l'escola més alegres
- Trobem un ambient de confiança
- Fem xarxa i ens coneixem

5 passos per activar-nos

Tenir una comunitat escolar activa és un repte per a molts centres. T'expliquem **5 passos i 4 actituds** per iniciar un punt d'inflexió i estimular dinàmiques atractives i propostes útils per a tota la comunitat educativa del teu centre!

Sempre hi participeu els mateixos? Voleu implicar-hi més mestres, professionals i famílies del centre, però no sabeu com fer-ho?

És moment de cuidar les relacions i **passar-nos-ho sempre bé!**

4 El propòsit que ens impulsa!

- **Què ens il·lusiona?** Per a què val la pena implicar-nos més en l'escola? Què és allò que ens uneix i que volem per als nostres infants?
- Reflexionar conjuntament quin és el propòsit que compartim els qui formem part de la comunitat escolar ens orientarà i ens ajudarà a **mantenir viu l'estímul que ens motiva.**

2 Escoltem per conèixer i reconèixer

- **Escoltar a tothom** és la millor manera d'encetar un procés de reflexió i millora.
- Ens permet compartir un coneixement i posar-lo en comú. Però, sobretot, és l'oportunitat perquè tothom se senti reconegut i interpe-lat de bon inici.

1 Pensem en 3 dimensions d'implicació

Si volem ser una escola que batega i una comunitat viva i activa, ens ajudarà si pensem en **3 àmbits**: com acompanyem el creixement dels infants (**viure l'educació**), com ens impliquem i relacionem en la vida i activitats escolars (**viure l'escola**) i quin paper tenim en l'organització i decisions del centre (**viure l'equip**).

3 Un de cada, per començar

- Quan volem activar-nos, cal **implicar, almenys, un agent clau de cada àmbit** per pensar com mobilitzar-ne la resta.
- **Cap perfil no pot quedar fora.** Perquè tots som importants en aquestes dinàmiques: famílies, mestres, PAS, monitors migdia, professionals d'extraescolars, tècnics municipals...

5 1, 2, 3,... Acció!

- **Pensem i prioritzem amb sentit pràctic: menys és més.** Decidim quines 2 o 3 accions ens ajudaran a activar-nos i posem-nos-hi a treballar!
- Passar a l'acció és una opció intel·ligent per avançar: provem i avaluem sense por a equivocar-nos. L'**èxit és avançar i aprendre caminant.**

I... 4 actituds clau!

Despertem la mirada apreciativa

Una mirada constructiva ens ajudarà i ens animarà a millorar com a comunitat: hem de consensuar els reptes i, sobretot, **prendre consciència de tot el que tenim en positiu**: quins punts forts tenim? De què ens sentim orgullosos i orgullosos? Què ens ajudarà a avançar?

Win-win-win, per guanyar-hi tothom

- **Donar i rebre és una condició bàsica** perquè la participació d'una comunitat sigui positiva i sostenible.
- Hem de gestionar les relacions, els espais i les dinàmiques de treball des d'una triple balança de guanys: **win-win-win**. Quan hi participem hi guanya l'escola, hi guanya la comunitat i jo, personalment, també **sento que creix i apren.**

Amb valentia i sense por

- **No hem de tenir por d'equivocar-nos.** Cada comunitat escolar és única i singular. I no hi ha receptes o propostes que funcionin igual per a tothom...
- **Trenquem barreres mentals, i sentim-nos valents i valentes per confrontar i experimentar!** L'**èxit és avançar i aprendre caminant.**

I amb un ADN col·laboratiu!

- **Col·laborar no és el resultat d'activar-nos, sinó el detonant.** Posem-nos a treballar de forma conjunta, de bon inici, persones o col·lectius diferents.
- Un munt de dinàmiques ens poden inspirar: treball amb mentories, grups d'aprenentatge, espais d'intercanvi d'experiències...

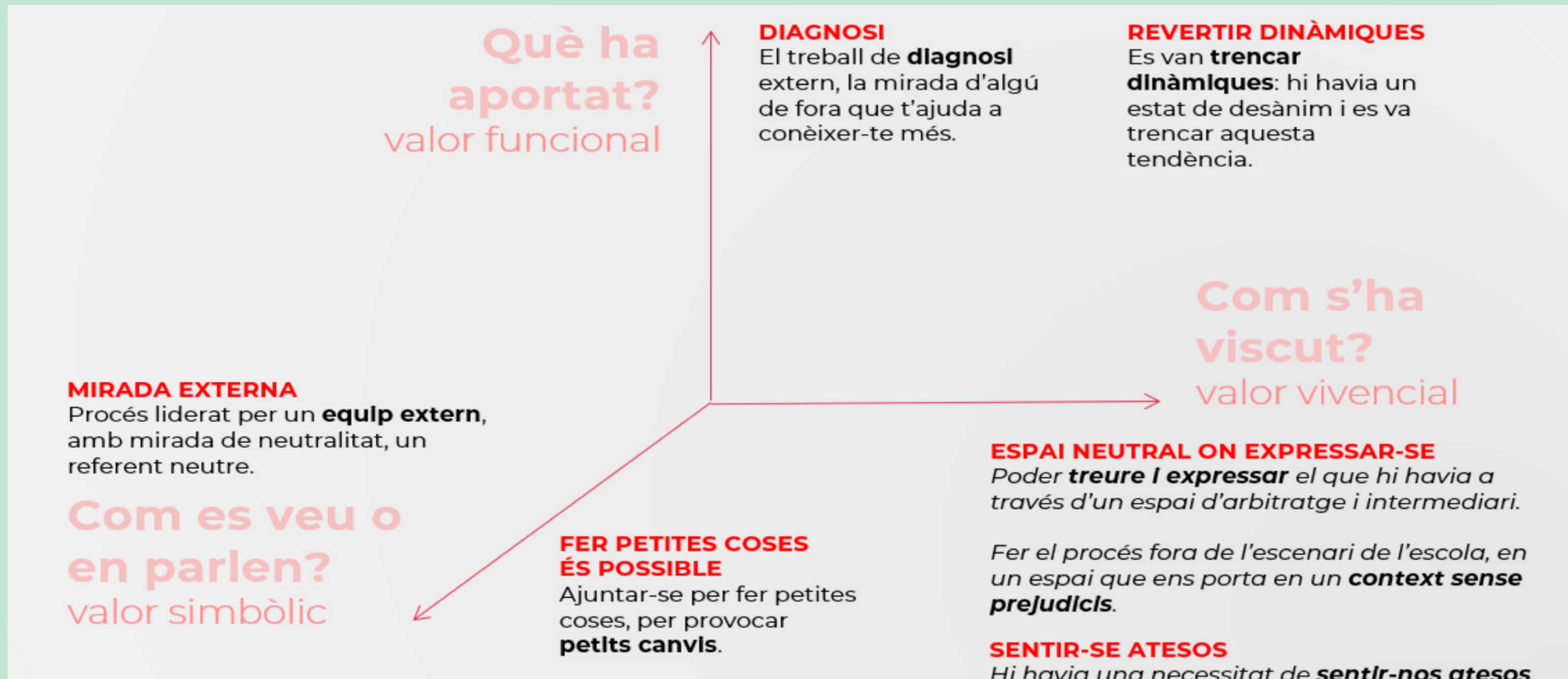
PUNTS FORTS DE L'EXPERIÈNCIA

ESCOLA MARGALLÓ CURS 2019-2020

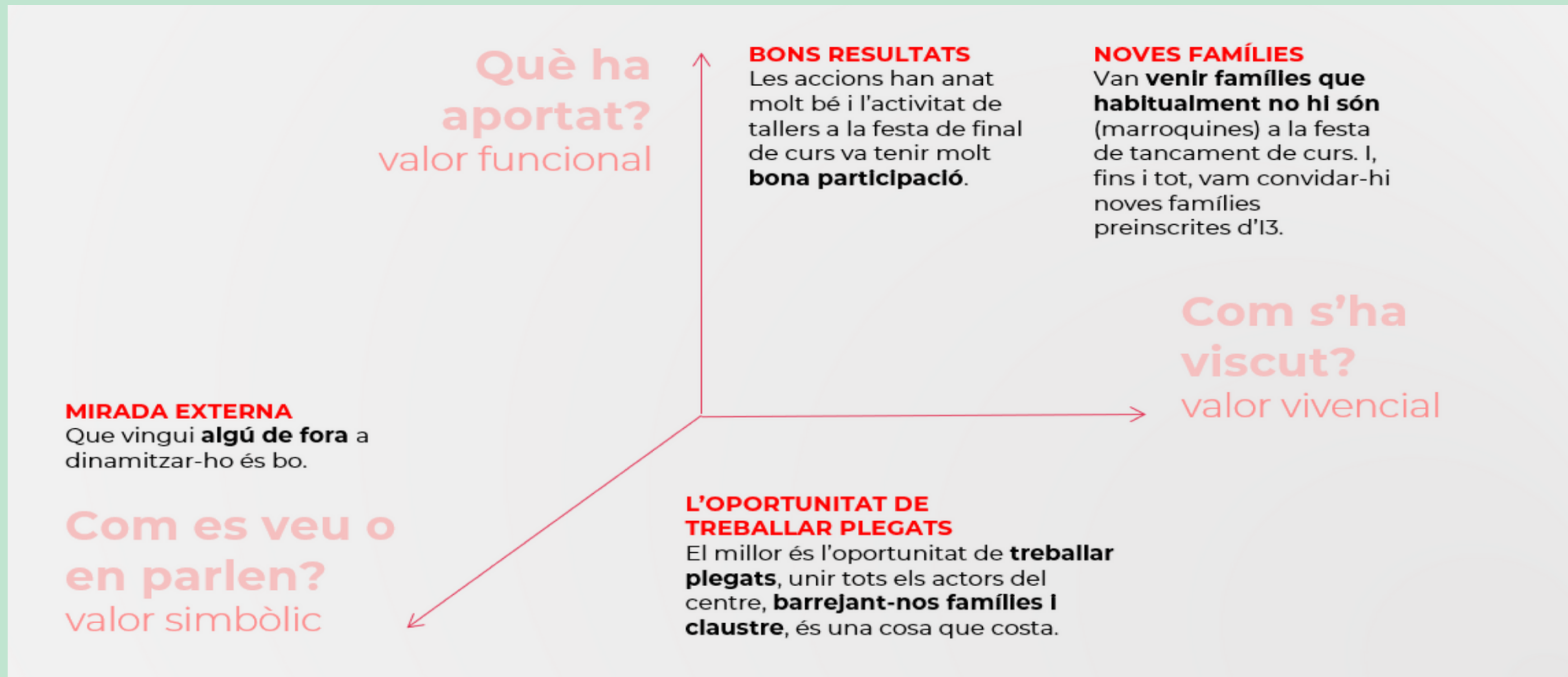
PUNTS FORTS DE L'EXPERIÈNCIA

ESCOLA GARIGOT CURS 2020-2021

PUNTS FORTS DE L'EXPERIÈNCIA

ESCOLA LLUÍS VIVES CURS 2021-2022

CONCLUSIONS

Resultats positius

Les 3 experiències d'acompanyament són positives perquè mostren **oportunitats reals de treball col·lectiu amb propostes útils** per a les comunitats.

Eines per socialitzar-ho: sí, és possible fer-ho!

Es valora com a important **donar visibilitat al missatge de fons** dels acompanyaments: tothom forma part de la comunitat educativa i tothom pot participar en una escola que batega. **És possible fer-ho.**

"Una flor no fa estiu"

Cal ser realistes en l'abast de transformació real de l'acompanyament. Per voluntat que hi hagi, **un acompanyament no pot canviar la cultura participativa d'un centre** ni les dificultats estructurals (manca de recursos, sobresaturació, "no urgència" de les necessitats relacionals...).

No, de forma autònoma

Podem aspirar a que aquest procés funcioni de forma autònoma? **La resposta és que no en els tres centres acompanyats**, sigui quina sigui la circumstància i habilitats relacionals de partida.

Més opcions i propostes d'acompanyament

Es fa manifesta la necessitat de donar **opcions de continuïtat més o menys específiques o comunes** (el valor de les AFA, compartir i alinear en el projecte educatiu...) per tal que les comunitats segueixin treballant. Aquestes opcions hauran de buscar un **equilibri entre propostes més individuals** (micro-acompanyaments més personals i en clau de "zona de confort") **i d'altres més compartides** (tipus xarxa, espais de trobada...).

Pensar en els relleus

Els centres educatius viuen **cicles i etapes relacionals** pel moviment de persones (professorat, equip directiu, famílies...). Els lideratges canvien, de manera que cal preveure accions que facilitin **relleus i transferència interna** de coneixements i habilitats.

El factor extern

Metodològicament, és un factor de valor la **dinamització o la figura d'un agent dinamitzador extern**: aporta neutralitat en un context de gestió relacional i una mirada professional.

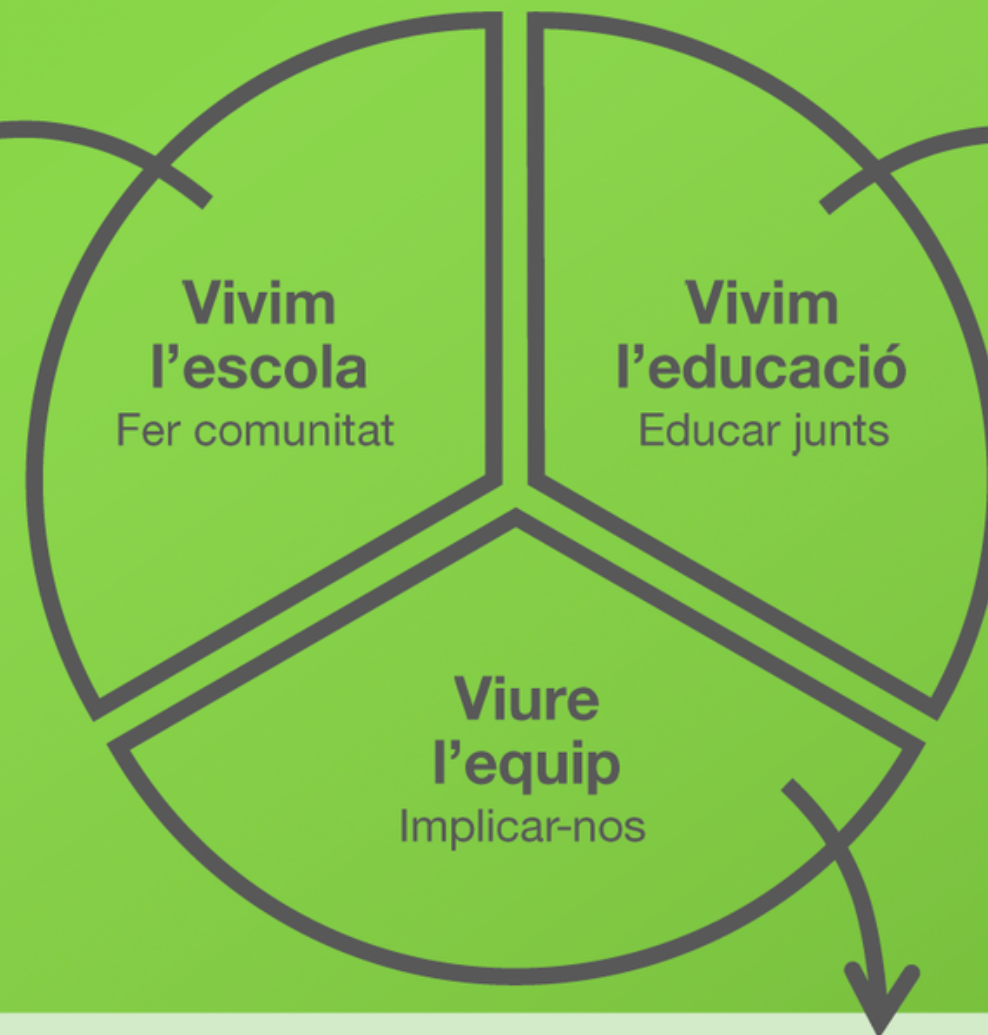
ACTIVITATS PARADIGMÀTIQUES

DIAGNOSI APRECIATIVA

Fortaleses per impulsar-nos i avançar

1. El pati obert d'infantil i el parc municipal a les tardes
2. Famílies participatives
3. Escola amb tarannà obert i participatiu
4. Les extraescolars de l'AFA: escoltar i innovar per oferir gran diversitat d'activitats
5. Nous docents se senten acollits i respectats pels companys
6. Fort vincle entre alumnat i professorat
7. La comunicació amb les famílies: fluida i amb espais i eines útils

8. Una escola on l'alumnat és al centre i tot i tothom s'hi adapta
9. La proposta pedagògica i les eines utilitzades per aterrar-la són estimulants (centre d'interès, ...)
10. Proposta pedagògica d'infantil i voluntat de donar-hi continuïtat
11. Uns mestres implicats i que de seguida s'engresquen
12. Un alumnat feliç i escoltat: p.e. els cercles de diàleg funcionen molt bé
13. Un centre amb una experiència positiva de canvi
14. La proposta d'activitats a l'espai migdia
15. Els grups interactius com un espai de referència on compartim mestres i famílies
16. El Classdojo com a eina per compartir la tasca educadora

16. Espais de qualitat en l'escolta, debat i informació entre famílies i professionals (reunions delegades, coordinació AFA, ...)
17. La implicació ajuda a fer "millores reals"

18. L'ajuda i solidaritat entre els i les mestres
19. Una comunitat educativa amb una bona convivència
20. El grup impulsor
21. La participació dels i les mestres a les PO (4,89/5)

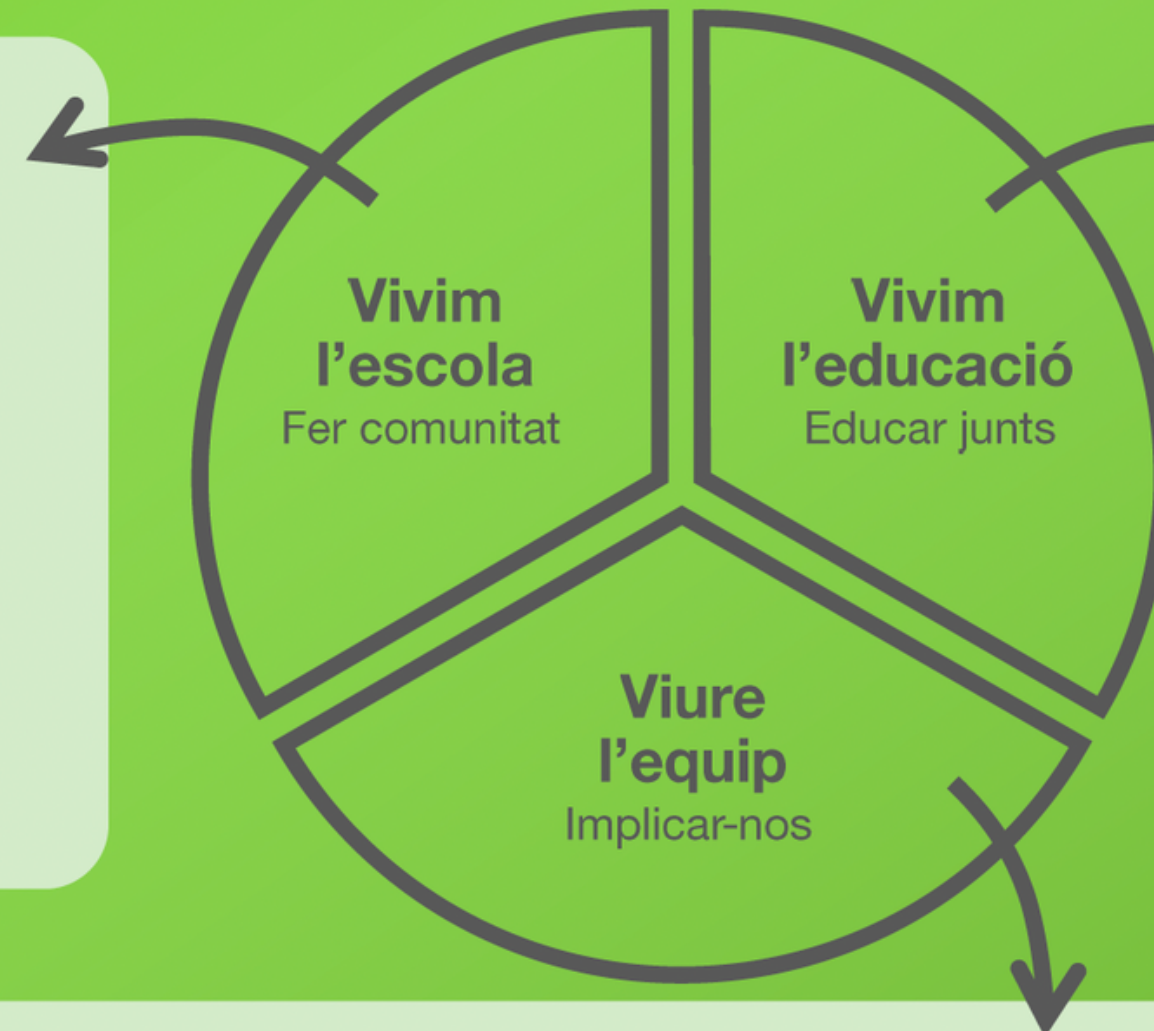
ACTIVITATS PARADIGMÀTIQUES

DIAGNOSI APRECIATIVA

Temàtiques que ens
repten

1. Recuperar hàbits: després de la pandèmia cal que els mestres tornin a obrir-se i les famílies a apropar-se
2. Implicar les famílies de l'alumnat més gran
3. Hi ha un bon clima de claustre. Falta temps per gaudir i generar noves dinàmiques (per conèixer-nos, l'acollida, ...)

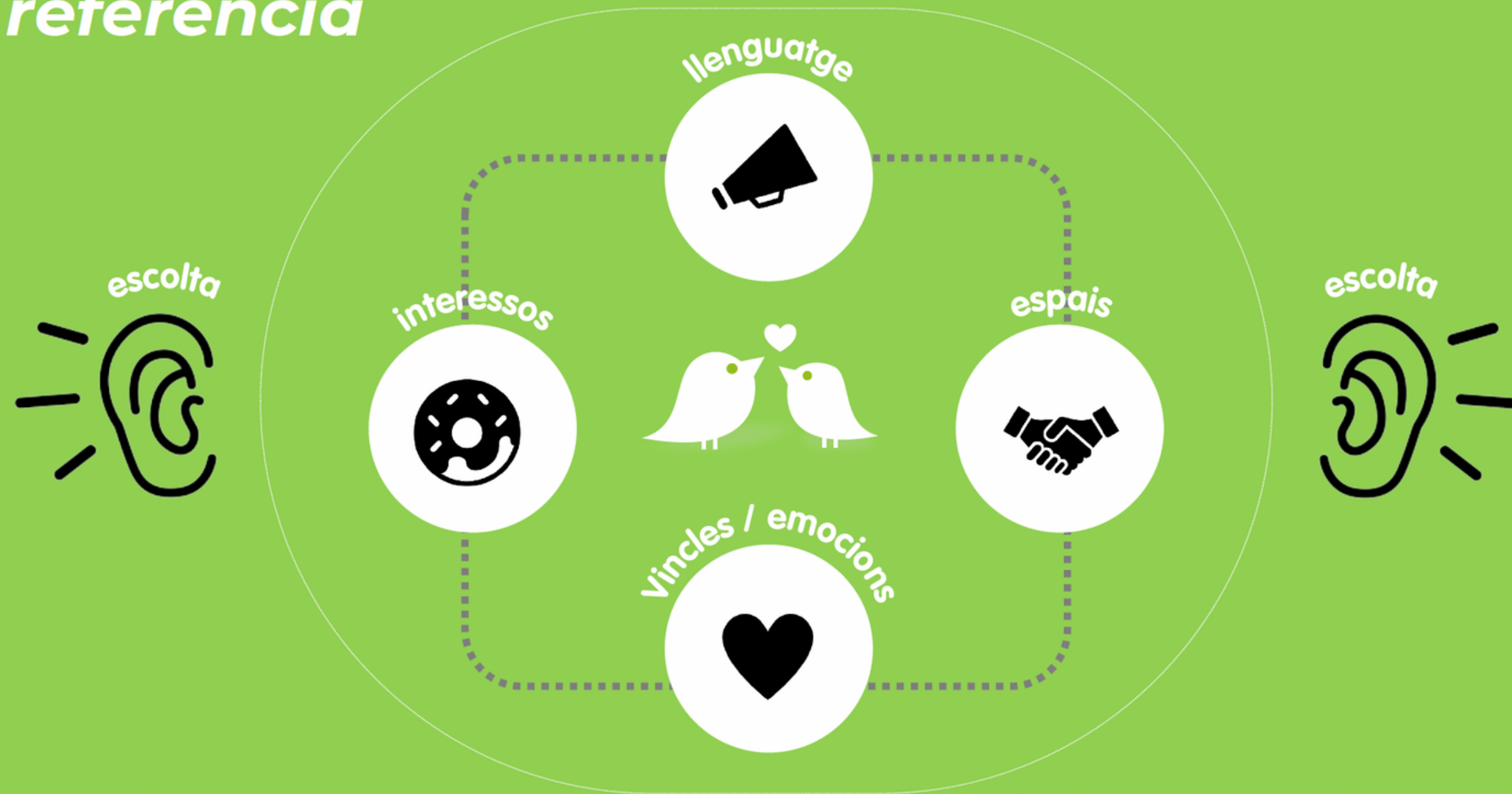
4. Tenim un claustre molt professional. Podem seguir avançant fent créixer els vincles i dinàmiques al voltant del projecte educatiu
5. Compromís d'estendre model pedagògic d'infantil a primària
6. Més coordinació entre cicles
7. Revisar les reunions pedagògiques d'inici i meitat de curs per major assistència
8. Estimular la participació de les famílies ("lectura en família", ...)
9. Orientar a les famílies que no fan acompanyament educatiu als seus fills/es
10. Reeducar-nos en fer un bon ús dels canals digitals de comunicació

10. Un claustre amb més moments per trobar-se, debatre i compartir
11. Falta coneixement i posar en valor la tasca de l'AFA
12. Revisar assemblees i dinàmiques de l'AFA (90 % dones, ...)
13. Impulsar i clarificar la figura clau dels delegats/ades (funcions, ...)

ACTIVITATS PARADIGMÀTIQUES

COMUNICAR, POSAR EN COMÚ, COMPARTIR

*Un model
relacional de
referència*

ACTIVITATS PARADIGMÀTIQUES

Què vol dir en aquest cas un llenguatge comú? Qui ens ha d'entendre? Com ho explicarem? Quin llenguatge escrit, gràfic, audiovisual, ...? Ens entendran?

Què vol dir gestionar l'interès? Per a qui ho fem? De què s'ha d'enamorar? Què espera o li interessa? Ho fem prou atractiu per a tothom? Tenim present la diversitat d'interessos, gustos, tarannàs?

Que vol dir “espais comuns”? Ho estem fent a través dels canals adequats o en els moments que toca? Són convenients i/o pràctics per a tothom?

Què vol dir en aquest cas “generar vincles”? Estem despertant il·lusió, emoció o complicitats? Com generem adhesió?

I gestionar l'escolta? A qui ens adreçem? El coneixem bé? Se sent reconegut? Estem fent que tothom se'n senti part?

Descripció bàsica de l'acció

- En què consisteix?
- Com valorarem si ha funcionat o no?
- En funció de què?

Recursos i operativa

- Quins recursos seran necessaris?
- Quin calendari de treball ens plantejem?
- Qui hauria de fer què?

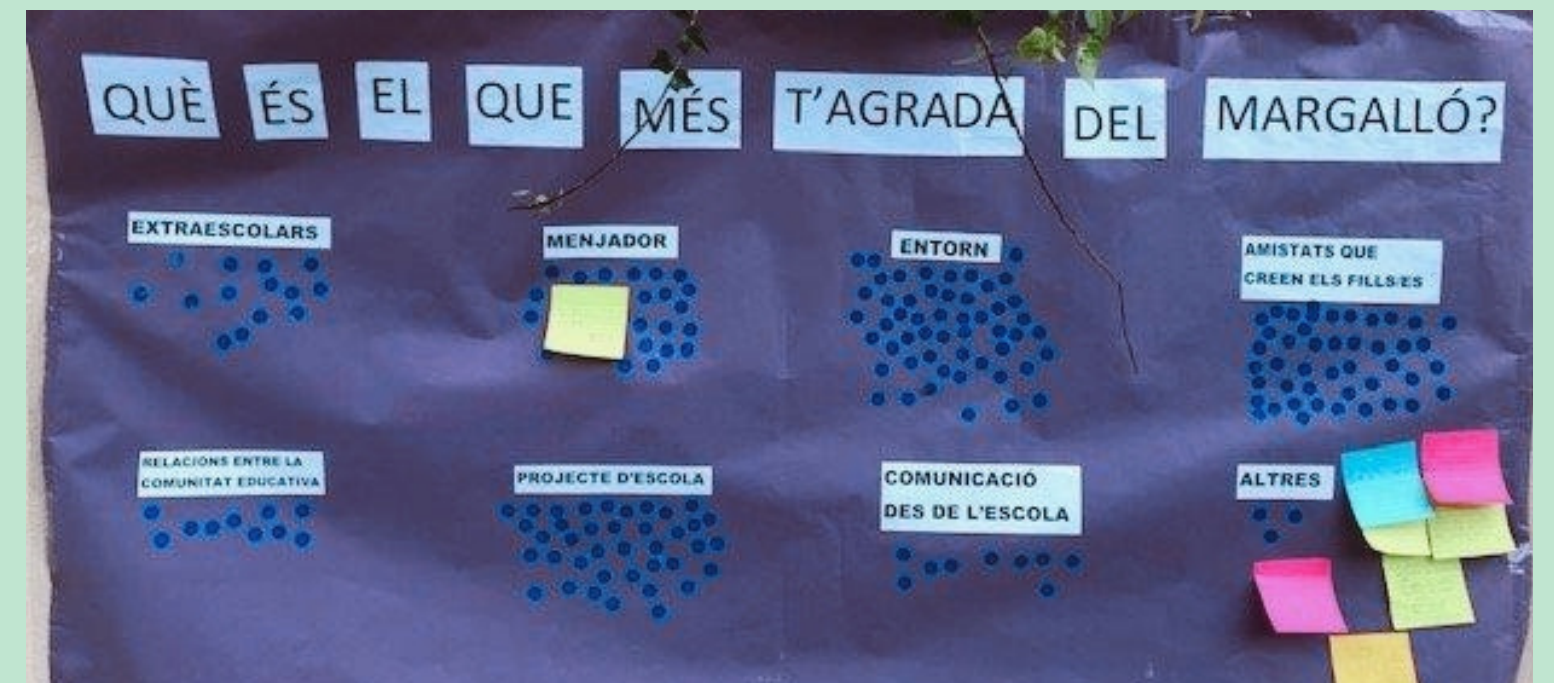

Hàndicaps i factors clau d'èxit

- Quins seran els principals hàndicaps?
- Com podem donar-hi resposta?
- De que dependrà que l'acció funcioni?

"MENJA, PERÒ NO ET MENGIS LA TEVA OPINIÓ"

ESCOLA MARGALLÓ

FESTA FÍ DE CURS

ESCOLA LLUÍS VIVES

COM FEM EQUIP TOTA LA COMUNITAT EDUCATIVA?

Escola Margalló

Castelldefels

17.05.2019

COM HEM FET EQUIP TOTA LA COMUNITAT EDUCATIVA?

Escola Garigot

Castelldefels

Juny 2021

Ajuntament
de Castelldefels

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

M. Jesús Cuñado

Mjesus.cunyado@castelldefels.org

Mòbil 673050859

Ajuntament de Castelldefels

L'escola que batega

[video]

GRÀCIES